

אורה נטה ללוד

(המשך)

הציבור האריך בתפילה זו יותר מבתפילות כל היום. אף אותם שמקורב באו נתקרבו אצל שכניהם ונסתכלו במחזוריים, וכמין חלחול נשמע מגרונם. כשהגיעו לוידוי קטן הכו קצתם על לבם אשמנו בגדנו וכו'. בית המדרש האפיל, אבל נרות הנשמה האירו קצת את האפילה. אחר שסיים כל הקהל תפילה לחש, עלה החזן במעלות ההיכל, פתח דלתות ארון הקודש וירד וחזר אצל התיבה. שחה והתחיל בקול רם ברוך וכו'. הנרות הגיעו קרוב לקצם והחזן ניגן במרוצה חמול על מעשיך, וכו' והגביה קולו ואמר פתח לנו שער וכו', מרובים צרכי עמך וכו'. כחלי בית המדרש החשיכו וההר שכנגד הוסיף עליהם מאפילתו.

נתקרבו המתפללים אצל החזן והקיפו את התיבה במחזוריהם, לקלוט קצת מן האור שהיה דלוק שם. אפשר שהאור ראה אותם ואפשר שלא ראה אותם, מכל מקום קפץ כנגדם. טפח החזן בשתי ידיו בשמחה ואמר ישראל נושע בה' תשועת עולמים וחזר וטפח בשתי ידיו כבתחילה ואמר גם היום יוושעו מפיד שוכן מרומים. קולות של בכיה עלו ובאו מן החשיכה כקול קהל מסייעים שמסייעים את החזן בתפילתו. פתוחות עמדו דלתות ההיכל כאוון של מעלה שהיא פתוחה לשמוע תפילתן של ישראל. מן השולחן שבדרום שאצל הפתח נשמע קול עמום כקול עץ שפגע בעץ, דניאל ב"ח החליף את עמידתו ונשמע קול הגלו. שוב חזר ונשנה אותו הקול קול עץ שפגע בעץ. נראה הדבר שעדיין לא מצאה רגלו מנוח.

הוציא החזן את שונו מבגדו ונסתכל בו, אם הוא צריך לקצר קולו כדי שלא להטריח על הציבור. זה מנהג שנהגו

קצת חזנים בתפילת נעילה, מפני הזקנים שאין בהם כח לעמוד על רגליהם מחמת התענית. כשהגיע לאזכרה אלקים ואהמיה בראותי כל עיר על תלה בנויה ועיר האלקים מושפלת עד שאל תחתיה שכח את הזמן וכפל את בכיותיו. כשם שהאריך בזה מתוך בכיה כך האריך בחרוזים של אנו עמך מתוך שמחה, עד שסיים כל התפילה.

אחר שתקעו בשופר הלכו להם כל אותם שבאו לתפילת נעילה, חוץ מדניאל ב"ח שנשתייר בבית המדרש.

הוריד החזן את שליתו על כתפיו והתפלל ערבית לפני התיבה, שעדיין לא יצתה שנת אבל בנו. ומה שהתפלל ביום הכיפורים, ואין אבל מתפלל ביום טוב, שונה יום הכיפורים משאר ימים טובים, ששליח ציבור הוא בבחונת כהן גדול שמקריב אונן.

לאחר קדיש יתום בירכו הציבור זה את זה בשנה טובה ובירכו אף אותי. אף אותו קנטרן אלימלך קיסר בא אצלי ובירכנו. לבסוף אמר לי כמדומני שעדיין לא נתתי לו שלום, והושיט לי את ידו. החזרתי לו שלום והזכרתי לו ענין המפתח שבא לי על ידו.

גמגם ואמר המפתח, המפתח, נתלוצצתי לי והרי אני מבקש שימחול לי מר.

אמרתי לו אדרבא, מתנה גדולה נתגלגלה לי על ידו.

אמר לי מתלוצץ בי מר, אם כן אין לנו זה על זה כלום.

נתקרב דניאל ב"ח אצל החזן ואמר שנה טובה אבא, שנה טובה אבא, בוא אצלי להברות.

השיב רבי שלמה נו נו. ולא היה ניכר מקולו אם מסכים אם לאו.

תלה בו דניאל את עינו ואמר אבא, בבקשה ממך בוא. שרה פריל תחמם לך כוס חלב. יפה חלב חם לגרון אחר התענית. אי אתה צרוד אבא?

אמר רבי שלמה מה ראית בני לומר שאני צרוד. אילו נתנו לנו שני ימים יום הכיפורים הייתי חוזר ומתפלל כל התפילות.

אמר דניאל כוס חלב חם ומעט דבש בתוכו יפה לך. בוא אבא. התינוק מבקש לשמוע הבדלה.

אמר רבי שלמה צריכין לקדש את הלבנה תחילה.

אמר דניאל ובכן מחכים אנו לך אבא שתבוא.

אמר רבי שלמה כמה יודע זה לבקש. אילו בקשת לפני אבינו שבשמים כך היית נושע. הרי היית כאן בתפילת נעילה. שמעתי קול רגלך. צער גדול נצטערתי בני. כבר הגיעה השעה שתושע.

יצא רבי שלמה לחצר בית המדרש לקדש את הלבנה ודניאל בנו הולך אחריו.

לבנה נאה עמדה ברקיע והאירה עליונים ותחתונים.

עמדתי והמתנתי עד שיסיים הציבור קידוש לבנה וילכו לבתיהם, לפי שפתח בית המדרש היה בידי, ושמא שכת אדם דבר בבית המדרש ויתזרזר. כיון שהלכו כולם נעלתי את בית המדרש.

ועדיין עמד דניאל והמתין לו לאביו. כיון שניער רבי שלמה שולי בגדיו לחש לו דניאל שיבוא.

ניענע לו רבי שלמה ראשו ואמר הריני בא, הריני בא.

הרכין דניאל ראשו ואמר כן כן אבא, זנטל זרועו בזרועו והלכו.

אמר רבי שלמה אין אני יכול לרוץ כמותך.

אמר דניאל אי אתה יכול לרוץ אבא, הריני מצמצם פסיעותי ואי אתה צריך להטריח ביותר.

דרך הילוכו אמר לי הלא דרך אחד לנו, ילך מר עמנו.

הלכתי עמהם, אף על פי שידעתי את הדרך מעצמי.

פרק ששי / מבית ומחוצן

לא יצא תשרי עד שיצאו אנשי בית המדרש לדרכם, חוץ מהחזן ר' שלמה ששהה לעלות. שבוש לא הרגישה ביוצאיה. דרכן של ערי פולין בזמן הזה שהן פולטות את יושביהן בחשאי. היום קצת ומחר קצת, ואין קצתם מתעצב על קצתם, ואין צריך לומר שאין אלו מתקנאים באלו. ימים באו לישראל, מי שיושב במקומו רע לו ומי שהולך למקום אחר רע לו, לשעבר שינה אדם את מקומו שינה את מזלו, עכשיו כל מקום שיהודי הולך מזלו הרע עמו, אף על פי כן מקצת נחמה אתה מוצא במסעות שאתה מסייע עצמך מבריא לשמא. כל מקום בריא ושמא בריא עדיף וכאן בריא ושמא שמא עדיף. כיצד, שבריא לך שמקום ישיבתך קשה ואתה נוסע למקום אחר שמא תבוא לך ישועתך משם. ולמה נסעו בימות החורף, וכי ימות הקור כשרים לנסיעה? והלא ימות הקיץ יפים לנסיעה, אלא ימות הקיץ יפים לנסיעה למי שהוא עשיר וימות החורף יפים לנסיעה למי שהוא עני, שבימות החורף רוב הספינות יוצאות ריקות ומפחיתין משכר הנסיעה. אילו חזרתי עכשיו לארץ ישראל היתה נסיעתי עולה לי בפחות. אבל אני אין דעתי לחזור, אלא הואיל ודיברו בספינות נזכרה לי ספינת.

(עוד יבוא)